

CC: Grant, Evaldas

Mielas Rokai,

Jau baigiu rinkti medžiagą apie Joną Noreiką. Dabar visą tą medžiagą suvesiu, taip pat surašysiu visą eilę klausimų. Tai truks laiko. O Grant parašė, kad jūs jau ruošiatės susitikimui su seimo kontrolieriumi ir su Birute Terese Burauskaite. Tad noriu jus iš karto supažindinti su svarbiausia medžiaga. Aišku, viską išdėstysiu, kaip pats įsivaizduoju, o toliau jūs ir Grant pasinaudosite, kaip jums atrodo geriausia.

Prie užklauskos dirbu šitame puslapyje:

<http://www.ms.lt/sodas/Mintys/JonasNoreikaU%c5%beklausosMetmenys>

Tad ten su laiku rasite visus šaltinius ir nuorodas.

Remsimės jų tvirtinimais:

- * Genocide centro 2015 m. pažymomis apie Joną Noreiką (jų yra netgi kelios versijos).
- * Jų akademiniame žurnale, "Genocidas ir rezistencija", 2016 m., Nr.1, ps.39-64, Alfredo Rukšėno paskelbtame straipsnyje, "Jono Noreikos-Generolo Vėtros biografijos kontroversijos".
- * Jų 1997 m. išleistoje, Viktoro Ašmensko parašytoje knygos "Generolas Vėtra".

1) Rukšėnas tvirtina, kad Noreika vadovavo Telšių Lietuvių aktyvistų frontui nuo 1941 m. birželio 28 d. iki rugpjūčio 2 d. Savo straipsnyje cituoja Žemaičių Lietuvių aktyvistų fronto Telšiuose leidžiamą laikraštį "Žemaičio žemė". Jonui Noreika vadovaujant Telšių LAF išėjo šeši "Žemaičių žemės" numeriai. Jau pats pirmas numeris liepos 9 d. skelbia, jog LAF atšaukia svetingumą žydams. Ir visi numeriai kursto etninę valymą.

Užtektų perskaityti "Žemaičių žemę" Nr.5 ir turėtų būti aišku jog Jonas Noreika yra nusikaltęs prieš žmoniją. Jisai jame įvardintas, kaip Telšių LAF vadovas, liepos 20 d. daugiatūkstantinėje žmonių manifestacijoje pasakęs ugningą kalbą, kad "kvietė visus lietuvius į vienybę, į darbą kvietė remti L.Aktyvistų frontą, kuris stengiasi suburti visus lietuvius į bendrą darbą savo tautos ir valstybės gerovei. Naujoji Lietuva nepripažins jokio suskaldymo." Ogi to paties laikraščio, už kurį jis atsako, vedamasis skelbia: "Tad šalin žydus - nuo senio iki mažiausio vaiko - šalin žydus iš Lietuvos!"

Betgi supraskime aplinkybes. Plungės 1,800 žydų išžudymas vyko liepos 12-16 d. Vadinasi, neina kalba apie Lietuvos žydų išprašymą ar net išvaramą, o tik išžudymą. "Žemaičių žemės" Nr.5 išleistas jau PO ŽUDYNIŲ. Vadinasi, Jonas Noreika TEISINO ir RAGINO visų žydų išžudymą!

2) Genocido centras tvirtina jog Povilas Alimas vadovavo Plungės žydų išžudymai. Pasižiūrėkime į Lietuvių nacionalistų partijos generalinio sekretoriaus Zenono Blyno dienoraštį, kuriuo Rukšėnas irgi remiasi. Pats Rukšėnas dėsto, kaip toje manifestacijoje palaimintoje Žemaičių žemės delegacijoje, kuriai vadovavo LAF vadas Telšių apskr. Jonas Noreika, iš viso dalyvavo septyni žmonės. Tarp jų, kaip pats Rukšėnas rašo, yra LAF Plungės vadas Povilas Alimas! Taip pat yra Telšių LAF vado Noreikos pavaduotojas, Telšių apskr. policijos vadas Bronius Juodikis, kuris kaltinamas, kaip vienas iš Telšių žydų išžudymo vadovų. Kaip suprasti? Suprantame taip - siaubingiau nei vadovauti išžudymams yra vadovauti tokių sau pavaldžių išžudytojų politinei delegacijai.

3) Jonas Noreika artimai pažinojo Povilą Alimą ne tik po žudynių. Iš gimnazisto partizano Antano Baužio prisiminimų žinome, kad Noreiką ir Alimą šeimos bendravo sukilimo rengimo metu.

4) Genocido centras neigia, kad Noreika gyveno Plungėje. Tuo tarpu žinome iš jos plungiškių, kad jisai gyveno Plungėje ir būtent turtingų žydų name Vaižganto 3, netoli sinagogos, Vaižganto 7a, kur buvo laikomi žydai. Paskui kai kuriuos baldus išsivežė į Šiaulius.

1971 m. Stanislava Pocienė, 1907 m. gimimo, pasakė savo sūnui, studentui Bronislavui Pociui, kad 1941 m. Jonas Noreika vadovavo Plungės žydų žudynėms, kaip Plungės komendantas. Jis turėjo 20 pakalikų (lietuvių policininkų baltaraiščių, kurie ant rankos nešiojo baltus raiščius). Ji tai girdėjo iš žmonių. Ji 1941 m. Plungės fabrike dirbo verpėja. Bronislavas Pocius sutiko, kad tai rašyčiau.

Susisiečiau su JAV gyvenančia Noreikos anūke Silvia Foti. Jinai visas žinias ir mūsų atradimus patvirtino, kad jinai prieš kelis metus buvo Plungėje, bendravo su plungiškiais, taip pat buvo Silvios teta, kuri pasakojo, kaip jinai paauglė būtent tame name tuo metu lankydavo Silvios mamytę, mažą mergaitę, su ja pažaisti. Taip pat yra gražus šachmatams stalas, kilęs iš tų namų, netgi su jidiš įrašų kitoje pusėje. Silvia sutiko parašyti laišką patvirtinantį svarbiausius tvirtinimus. Gal pavyks ir gauti nuotrauką to stalo.

Vadinas, Alimas buvo Noreikos pavaldinys. Noreika artimai bendravo su Alimu prieš sukilimą, kartu su juo delegacijoje, ir turėjo vienas kitą kas dieną matyt Plungėje žudynių metu.

5) Genocido centras mini vieną karo lauko teismo nuosprendį, pakankamai švelnų, kuriame dalyvavo Noreika. Ta byla paskelbta Rukšėno tėvo sovietmečiu paskelbtame rinkyje Masinės žudynės Lietuvoje. Tačiau tame apraše tokių bylų yra gal pora šimtų. Karo lauko teismui "Lietuvos Respublikos vardu" vadovavo prokuroras Bronius Antanėlis. Liepos mėn. 19 d. teismas nusprendė šešis lietuvius nubausti mirties bausme sušaudant, septintą perduoti sunkiųjų darbų kalėjimui, o kitus tris perduoti Telšių apskrities karo komendantui, kaip belaisvius. "Malonės prašymuose paduotuose Lietuvos aktyvistų Štabui Telšiuose padėta šios rezoliucijos: Selenio Vinco, Songailos Prano, Stonios Aleksandro, Baužos Vlodo, ir Pilbaičio Vlodo - atmesti, o Žūtauto Algirdo - mirties bausmę pakeisti sunkiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos."

Vadinas, Noreika - LAF vadas Telšiuose, turėjo aukštesnę galią Telšiuose nei visa Lietuvos valdžia. O kur vokiečiai? Manytina, kad svarbiausias ryšys su vokiečiais ėjo per Noreiką ir jis turėjo jų didelį pasitikėjimą.

Telšių lietuvių komunistų ir "komunistuojančių" buvo tiek sušaudyta, kad žymus advokatas Matas Krygeris važiavo iš Šiaulių į Telšius išsiaiškinti ir įsiterpti. Savo prisiminimuose rašo:

"LAF'o Telšių štabas viename barake ir Telšių kalėjime laikė daug suimtujų. Pasiūliau juos paleisti, kol gestapas nespėjo perimti savo žinion. Prieštaraujančių nebuvo. Augustinas Ramanauskas, vėliau tapęs žemės ūkio reikalų generaliniu tarėju, pridūrė: "Aš sakiau, kad negerai darome." Taip pavyko išlaisvinti ir šiuos suimtuosius."

"Prisimindamas neeilinius LAF'o veikėjus, dalyvavusius šiame pasitarime pagalvoju, kodėl jie, patyrę žvėrišką Stalino tironiją ir lietuvių tautos naikinimą, susitėpė rankas lietuvių krauju. Argi tai ne

iškreiptai suprastas patriotizmas?"

Ramanauskas buvo Telšių apskrities viršininkas, aukščiausia valdžia. Vienintelis už jį aukštesnis Telšiuose galėjo būti "neeilinis LAF veikėjas" Jonas Noreika.

Tarp Ramanausko raštų yra vienas vienintelis raštas, kurį liepos 25 d. pirmuoju pasirašė Noreika, kaip L.Aktyvistų Fronto Telšių Štabo Vadas, o antruoju Ramanauskas, kaip Telšių apskr. Viršininkas.

"Telšių apkr. Policijos nuvadų Viršininkams ir Aktyvistų štabams... Vietos iniciatyva daryti mirties sprendimus ir juos vykdyti griežtai draudžiama."

Liepiama viską daryti per policiją centralizuotą Telšiuose. Vadinas, čia neina kalba apie karo lauko teismą. Eina kalba apie kokių 300 lietuvių aktyvistų saviveiklą, kuriai vadovavo Noreika. Vėlgį, kur vokiečiai?

6) Genocido centras remiasi gimnazisto partizano Dominyko Riaukos prisiminimais. O jis prisimena kaip sukilimo metu vokiečių žvalgai susirado Noreiką kaime, jį išsivežė į Klaipėdą pasitarti, ir jisai grįžo su leidimais nešioti ginklus. Taigi, tokį leidimą radome archyve, o jie nesimėto. Matyt, jų buvo daug, nes rasti egzemplioriai buvo 1942 m. naudojami kaip atliekamas popierius. Jie galėjo būti spausdinami tikrai Vokietijoje.

Liudijimas išspausdinta lietuvių ir vokiečių kalbom: "Telšiai, 1941 m." Pasirašo "Lietuvių apskrities komendantas".

"Šis liudijimo savininkas _____ yra Lietuvos nacionalzocialistinės policijos narys ir kaip toks turi teisę naudoti ginklą."

Įsidėkime žodį "nacionalzocialistinės". Rašybos klaida "z" patvirtina vokišką kilmę. Bet svarbiausia yra tai, kad vokiečiai bendrai draudė voldemarininkams vadintis nacionalsocialistais. Jiems tenko vadintis "Lietuvių nacionalistų partija". Lietuviais nacionalsocialistais galėjo vadintis tikrai geštapininkas Pranas Germantas-Meškauskas ir neskaitlingi jo sekėjai. Meškauskas buvo plungiškis ir galėjo net būti giminė tų Meškauskų dalyvavusių Noreikos sukilėlių kuopoje Mardosų kaime.

Kaip bebūtų, žinome iš plungiškio žydo Olšvango, kuris kartu lankė gimnaziją su Pranu Meškausku, kad anas norėjo išžudyti visus Lietuvos žydus. Kun. Yla jį apibudino kaip tikrą nacį. Ir esu išsiaiškinęs, kad būtent jisai 1939 m. nacių siaubūnui Heydrichui tarsi voldemarininkų vardu siūlė Lietuvoje rengti pogromus (panašius į Kristalnacht) ir versti vyriausybę (įstatydinti Voldemarą).

Kur vokiečiai? Kaune esantis SS vadas visai Lietuvai, Karl Jėgeris, savo smulkioje žydų išžudymo ataskaitoje neįvardina Plungės nė Telšių žudynių. Iš tiesų, po liepos 4-6 d. Kauno VII forto žudynių, karo komendanto Bobelio dėka, visos stambios žudynės buvo sustabdytos iki liepos 23 d., kada voldemarininkai jį perversmu pašalino. Nacių partinė policija SD per Tilžės geštapą vadovavo žydų išžudymui Prūsijos paribyje, 25 km. ruože, pačioje karo pradžioje, Palangoje, Kretingoje, Jurbarko ir t.t. bet ne Telšių apskrityje. Tad kas atsako už Telšių apskrities žydų išžudymą?

Plungiškis, žymus istorikas Zenonas Ivinskis paliko raštą, kaip jį vokiečiai prokuroras 1968 m. rugsėjo 23 d. pasikvietė duoti parodymus, ką žinojo apie Plungės žudynes. Vokiečiai patys jo klausė, kas iš

vokiečių vadovavo? Ir matyt, kad jie patys nežinojo.

Paprasčiausia manyti, jog šiuo atveju vokiečiai davė plungiškiui Pranui Germantui-Meškauskui pačiam pasirūpinti savo kraštu. O Jonas Noreika buvo tas žmogus, kuriam buvo duota pasireikšti tai įgyvendinti. Abu buvo žymūs Lietuvos anti-semitai. Genocido centras remiasi Kazio Šilgalio gyvenimo aprašymu, iš kurio žinome, kad Noreika, berengdamas sukilimą, kelis kartus keliavo į Vokietiją. Taip pat aišku, kad vokiečių kariuomenei savo karui nereikėjo, kad vietiniai partizanai prisidėtų. Žinome, kad sovietai pasitraukė, vokiečiai pradžioje iš vis nepasirodė Telšiuose ir paskui ilgą laiką tik pravažiuodavo. Tik žudynėms, tarsi kviesti svečiai, pasirodydavo kankintojai, bet ne valdininkai. Tad aišku, kad leidimai nešioti ginklus buvo reikalingi tik tam, kad šimtai lietuvių aktyvistų galėtų tvarkingai patys susidoroti su komunistais ir žydais. Paprasčiausia manyti, kad buvo taip ir tam vadovavo Noreika.

7) Rukšėnas neprasitaria, kad Lietuvių nacionalistų partija ir visi jos vadovai buvo kiaurai genocidiniai. Jų faktinis vadovas Klemensas Brunius buvo žymiausias Lietuvos organizatorius. Jisai organizavo pučą prieš Smetoną, buvo LAF Berlyno organizacinės komisijos vadovas, LNP faktinis vadovas, vienas iš LLKS ir paskui VLIKo vadovų, paskui grįžęs į Lietuvą buvo ištremtas, sovietų lageryje vadovavo inžinieriams ir po to, Mačiuika sako, vadovavo Kryžių kalnui.

Brunius savo parodymuose aptaria pora šimtų veikėjų. Telšių apskrityje pirmiausia įvardija Noreiką, o paskui būtent tuos kurie, matyt, tą mėnesį jam labiausiai padėjo, kaip antai "Žemaičių žemės" redaktorius Kazimieras Mockus, tas prokuroras Bronius Antanėlis ir organizatorius Stasys Bagdonas. Taigi, nors Noreika kaip konspiratorius ir nevietinis tų laikų dokumentuose beveik ir nepasirodo, bet jisai to daugiausia numanančio žmogaus, Bruniaus, įvardintas pirmuoju. Ir jie visi įvardinti kaip būtent LNP dalyviai! Nors LNP tik vėliau išėjo į viešumą. Ką tai reiškia?

Reikia skirti LAF Kaunas (studentėliai kurie netikėtai paskelbė nepriklausomybę), LAF Berlynas (kuriam vadovavo Kazys Škirpa) ir "LAF Karaliaučius" (Škirpos ryšiai su Vokietijos kariuomenės vadovybe (OKW) ir žvalgyba (Abveru). Visi ryšiai su Lietuvaėjo per "LAF Karaliaučių", kur vyriausi buvo voldemarininkai Klemensas Brunius ir Stasys Puodžius. Pastarasis verbavo lietuvius į žvalgybos mokyklas, kur iš Prano Giedraičio parodymų žinome, kad jie jau kovo mėnesį buvo mokomi Lietuvoje rasti sąmokslininkus pasiruošusius organizuoti visų žydų išžudymą. Akivaizdu iš Kaune dalinamu leidimo nešioti ginklus, kuriame užrašyti LNP, Siecherheistdienst (SD) ir Wehrmacht (kariuomenė), kad visi išdavė ir išdūrė Škirpą, nes jisai norėjo skelbti Lietuvos nepriklausomybę, nors vokiečiai buvo nusistatę prieš. Užtat voldemarininkai nustebo, kai studentėliai sugebėjo paskelbti.

Noreika keliavo pirmyn ir atgal į Vokietiją, tad turėjo turėti ryšį su LAF Karaliaučiumi. Jis taip pat turėjo ryšį su LAF Kaunu. Ir jis naudojosi Škirpos terminais "LAF", "TDA" ir jo spauda, kurią platino toliau. Tačiau ką jam ir kitiems reiškė LAF?

Leonas Vilutis smulkiai aprašo Telšių sukilėlių istoriją, nors visiškai nemini Noreikos, nė žydų žudynių. Tačiau jisai aprašo savotišką dalyką, kaip LAF persivadino LNP. Jisai rašo, kad nieko daug nepasikeitė, nes Stasys Puodžius vadovavo LAF, tad viskas liko kaip ir anksčiau. Betgi Stasys Puodžius nieko bendro neturėjo su Kauno LAF! Jisai ir Brunius vadovavo jų priešininkams, LNP!

Tai parodo, kad nors Noreika vadinosi "LAF" vadu, betgi iš esmės jisai ir visi jo žmonės dalyvavo būtent "LNP" veikloje. O LNP veikla pirmoje vietoje buvo žydų išžudymas, ne sukilimas.